

تحول علمی در سایه نقدپذیری حاصل می‌شود

رئیس‌جمهور با بیان این که در این یک سال تلاشمان این بوده که فضای دانشگاه از فضای امنیتی فاصله بگیرد، تصریح کرد: تلاش ما همچنین این بوده که اگر فردی با دلایل ضعیف کنار گذاشته شده بود، بر سر کار و کلاس خود بازگردد.

رئیس‌جمهوری در مراسم آغاز سال تحصیلی دانشگاهها:

تحول علمی در سایه نقدپذیری حاصل می‌شود

رئیس‌جمهور با بیان این که در این یک سال تلاشمان این بوده که فضای دانشگاه از فضای امنیتی فاصله بگیرد، تصریح کرد: تلاش ما همچنین این بوده که اگر فردی با دلایل ضعیف کنار گذاشته شده بود، بر سر کار و کلاس خود بازگردد.

حجت‌الاسلام و المسلمین دکتر حسن روحانی دیروز در مراسم آغاز سال تحصیلی دانشگاهها و مراکز پژوهشی و فناوری در دانشگاه تهران با اشاره به هشتادمین سال تاسیس دانشگاه تهران گفت: قانون تاسیس دانشگاه تهران علاوه بر اهمیت آن از لحاظ علم و دانش، یکی از آثار تحول اجتماعی و سیاسی انقلاب مشروطه در کشور ما بود.

رئیس‌جمهور با بیان این که علم یک سنت جاریه است و ما نمی‌توانیم علم را کنار بگذاریم، اظهار داشت: تحول علمی در سایه نقد پذیری علم حاصل می‌شود.

وی گفت: اسلامی کردن علوم انسانی به آن مفهوم نیست که دانش بشری را در این بخش به طور کامل کنار بگذاریم. علم را باید نقد کرد نباید به حذف آن پرداخت؛ چرا که علم حذف شدنی نیست، بلکه نقد شدنی است،

ممکن است ابطال شدنی هم باشد، اما نمی‌شود حذفش کرد. حال چطور عده‌ای به فکر افتادند که بخشی از علوم را حذف کنند. حذف معنا ندارد، اما می‌توانیم حرف بهتر و سخن دقیق‌تر و مطلبی علمی‌تر را عرضه کنیم و آن نکات قبلی را مورد نقد و ابطال قرار دهیم.

وی در بخش دیگری از سخنان خود با تأکید بر این که دولت وعده‌هایی را که نسبت به دانشگاه داده است، فراموش نکرده و به اعتقاد من به بخشی از آن جامه عمل پوشانده است، از این که نمایندگان تشکلهای دانشجویی در این مراسم سخنان خود را عنوان نکردند ابراز تأسف کرد و گفت: آمدن من به دانشگاه بیشتر برای شنیدن است تا حرف زدن و سال گذشته دقایقی که دانشجویان عزیز صحبت کردند بسیار لذت بخش و آموزنده بود.

روحانی گفت: نقد دانشجویی زیبایی دیگری دارد؛ چرا که بی غل و غش

است. دانشجوی آنچه در دل دارد و می‌فهمد را تبیین می‌کند و نشاط دانشگاه همین است. باید در دانشگاه فضای لازم برای گفت و شنود و نقد و انتقاد وجود داشته باشد.

رئیس‌جمهور اضافه کرد: حیات کلاس و دانشگاه به نقد و سخن و بیان نظرات متفاوت است و ما نباید از این که استادان ما در کلاسها سخنان متفاوتی را بیان می‌کنند، بترسیم.

روحانی خاطر نشان کرد: سخن متفاوت غیر از سخن مغرضانه است، بنابراین خواهش می‌کنم سخت‌گیری نکنید. سخت‌گیری‌های بی‌مورد به عدم تساهل منجر می‌شود و عدم تساهل هم به رانده شدن افراد لایقی که بیان‌شان صریح است منجر خواهد شد. همچنین سخت‌گیری منجر می‌شود که تملق‌گوها بالا بیایند بنا بر این نباید بگذاریم در دانشگاه فضای تملق باز شود. ما دلمان نمی‌خواهد جمعیت حدود 80 میلیون ایرانی به 160 میلیون تبدیل شود به این معنی که همه دو چهره پیدا کنند.

رئیس‌جمهور در ادامه با تأکید بر این که حکومت و اداره کشور بدون سعه صدر امکان‌پذیر نیست، گفت: به خاطر یک اشکال کوچک و یک خرده اشکال آدم‌های بزرگ را کنار نگذاریم بر مبنای اعتقاد شیعه در این جامعه هیچ کس معصوم نیست و فقط 14 معصوم، مصون از خطاهستند، بی‌جهت افراد را زیر سوال نبریم.

وي گفت: متأسفانه در مراکز تصميم گيري بسيار مهم مي‌گویند فلان آقا براي رياست فلان دانشگاه به مصلحت نیست، چون کسي راجع به او مطلبي گفته است. حال بايد پرسيد آن فرد کیست؟ و چگونه مي‌شود به او اعتماد کرد. ما به راحتی آبروي مردم را معامله مي‌کنيم و اسمش را دقت نظر مي‌گذاريم. اين دقت نظر نیست، بلکه تخریب مسلمان و از بين بردن آبروي مردم است. البته اگر مدرک و سند قابل اعتماد است اشکالي ندارد اما بايد حواسمان باشد.

روحاني افزود: تلاش ما اين بوده که اگر فردي با دلایل ضعیف کنار گذاشته شده بود، بر سر کار وکلاس خود برگردد. همچنین تلاش ما اين بوده که در دانشگاه‌هاي ما فضاي آرامش حاکم باشد، ضمن اين که همه گروه‌ها نظرات سياسي و نقد خود را داشته باشند و در عين حال همه بدانند که اینجا دانشگاه است و باشگاه سياسي و مرکز فعاليت احزاب نیست.

رئيس جمهور در ادامه با بيان اين که حضور دانشگاه و دانشجو در فضاي سياسي فقط به اين معنا نیست که راجع به مسايل سياست خارجي و داخلي اظهار نظر شود، گفت: پس محيط زیست و شرایط آب و هوایی و خشکسالي و کم و آبی و بي آبی و صادرات واردات، و موضوعاتي از اين دست چه مي‌شود. به هر ترتیب گاهي بسياري از مسائل دانشگاهي و اجتماعي در دنياي امروز با مشکلات و مسائل منطقه و جهان یکسان است، و گاهي بسيار شباهت دارند. مسائل ما در اقتصاد با دنيا خيلي فاصله ندارند. آنها هم درباره رکود وتورم و رونق صحبت مي‌کنند ما به دنبال فعاليت صلح آمیز هسته‌اي هستيم ديگران هم مشابه ما کار مي‌کنند.

روحاني گفت: تنها چيزي که ما در علم از آن فاصله مي‌گیريم علمي است که از اخلاق فاصله داشته باشد. ما به دنبال سلاح کشار جمعي و شيميائي و هسته‌يي و ميكروبي نمي‌رويم و ما چقدر داريم براي اين که اخلاق علمي را دنبال مي‌کنيم ضربه مي‌بينيم.

رئيس جمهور استيضاح وزير علوم رامورد توجه قرار داد و گفت: البته حق مجلس شوراي اسلامي است که اگر خواست تحت عنوان استيضاح راي دهد، اما ما هم نمي‌توانيم تاسف خود را از اين که یک وزير دانشمند، اخلاقي و انقلابي را از دست داده‌ايم، ابراز نکنيم. وقتي آن همه استادان دانشگاه براي من نامه مي‌نويسند که آقاي دکتر فرجي دانا شايستگي دارد من با فشار اين و آن حاضر شوم که به او بگويم استعفا دهد؟ اين با اخلاق و چارچوبي که اين دولت به مردم قول داده انطباق پيدا نمي‌کند.

وي با بيان اين که در طول یک سال ما 4 وزير و سرپرست را تجربه کردیم افزود: از آقاي

ميلي منفرد خواهش کردیم که مسئوليت وزارت علوم را بپذيرند دیدیم که مجلس شوراي اسلامي نپسندید، اشکال ندارد. از آقاي توفیقي خواهش کردیم که سرپرستي را به عهده بگیرند از يمین و يسار به ما فشار آمد که او را معرفي نکنید ، گفتیم اهلا و سهلا سر فرود آوردیم براي اين که دانشگاه و کشور آرام باشد، آقاي دکتر فرجي دانا را آوردیم و ایشان شروع به کار کرد که بورسیه و ما ادراک بورسیه .

روحاني با مورد تاکيد قرار دادن اين موضوع که همه بايد به اخلاق علمي توجه کنیم گفت: ما نمي‌توانيم مساله‌اي را که صداقت و راستگويي و قانون در آن مورد توجه قرار نگرفته رها کنیم. از روز اولي که آقاي دکتر نجفي آمدند، اولين کلام من اين بود که بايد مساله بورسیه را دنبال کنید.

رئيس جمهور گفت: نظر من اين است که با تک حلقه‌ها زنجير درست نمي‌شود. ما با مقاله علمي صرف به ثروت و قدرت نمي‌رسيم بايد صنعت و کشاورزي به دانشگاه وصل بشود؛ چرا که اگر اين گونه نباشد آن وقت ما فارغ‌التحصيلاني خواهيم داشت که شغل لازم براي آنها فراهم نیست.

روحاني با تاکيد براین که در صورتي ما پيشرفت علمي مي‌کنيم که به دنيا متصل باشيم، افزود: بايد در تمامي زمينه ها با جهان تعامل داشته باشيم در اين راستا ما به فکر ساخت شهرک IT با همکاري کشوري بزرگ هستيم. ما معتقدیم دنياي امروز دنياي رقابت است و اگر کشوري از دنيا عقب بيفتد حتي استقلال و قدرت ملي آن کشور هم به خطر خواهد افتاد.

وي در ادامه تصريح کرد: عده‌اي مي‌گویند اگر با استادان خارج تماس داشته باشید، ممکن است يکي از آنها جاسوس در بياید . دست برداريد از اين بهانه‌جويي‌ها . لاقلاً اين رئيس جمهور در امنيت ملي متخصص است حتي اگر در موضوع ديگري تخصص نداشته باشد. البته ما بايد احتياط و مراقبت داشته باشيم اما لازم است تا استادان خارجي به کشور ما بيايند و استادان مابه خارج بروند و حتي یک دانشگاه ايجاد کنیم که زبانش زبان انگليسي باشد تا بتوان از اين طريق دانشجوي خارجي جذب کرد.

روحاني خاطر نشان كرد: نمي‌خواهم بگويم از آن جاهايي شروع كنيم كه بعضي‌ها خيلي مي‌ترسند از كشورهاي همسايه شروع كنيم. ما بايد بتوانيم از فضاي علمي دانشگاه حداكثر استفاده را داشته باشيم.

*چالش‌ها و مشكلات عرصه علمي

دكتر محمدعلي نجفي سرپرست وزارت علوم، تحقيقات و فناوري هم در اين مراسم با تاكيد بر اين كه دانشگاه كارگاه آزاد انديشي و محفل نقد و ارزيابي مسائل کشور است، گفت: بر اساس اعلام ارگان‌هاي مختلف بين المللي سهم ايران در علم جهاني بر اساس شاخص‌هاي مختلف اين ارگان‌ها حدود 1.4 تا 1.8 درصد است كه نسبت به جمعيت کشور سهم بالايي را به خود اختصاص داده‌ايم.

وي گفت: دانشگاه به عنوان مركز علم و معرفت و كانون آزاد انديشي و محفل نقد و ارزيابي مسائل کشور از اهميتي بالا در هر نظامي برخوردار است.

نجفي با بيان اين كه در سال تحصيلي جاري حدود 2650 موسسه آموزش عالي دولتي و غير انتفاعي در حال فعاليت هستند گفت: اين مراکز، كار تربيت چهار ميليون و 665 هزار دانشجو را بر عهده گرفته اند و نسبت دانشجو به يكصد هزار نفر از جمعيت کشور 6525 نفر است.

سرپرست وزارت علوم با اشاره به اينكه بيش از 6 درصد جمعيت کشور را دانشجويان تشكيل مي‌دهند اظهار كرد: حدود 15 درصد دانشجويان در مقطع تحصيلات تكميلي، 65 درصد مقطع كارشناسي و 20 درصد در دوره دكترتأ تحصيل مي‌كنند.

سرپرست وزارت علوم با بيان اينكه بر اساس رتبه بندي مجله تايمز، دو دانشگاه صنعتي شريف و صنعتي اصفهان جزو 400 دانشگاه برتر جهان قرار دارند افزود: نام 10 نفر از استادان دانشگاه‌هاي ايران در ليست پراستنادترين استادان بين سال‌هاي 2003 تا 2012 ذكر شده است.

نجفي در پايان با اشاره به اينكه وزارت علوم و عرصه علمي کشور با چالش‌ها و مشكلات مختلفي روبروست گفت: دولت رويكردهاي مختلفي براي حل اين چالش‌ها دارد و در مورد اين مسئله صحبت‌هايي داشته‌ام كه به علت كمبود وقت آنها را شخصا به رئيس جمهور ارائه خواهم كرد.

*منع افراطي‌گري در محيط‌هاي علمي

وزير بهداشت، درمان و آموزش پزشكي هم در اين مراسم گفت: دانشگاه خانه‌اي است كه هيچگاه از ياد مستاجران‌ش نخواهد رفت و برگشتن به دانشگاه براي همه افراد از جمله روحاني كه دانشجوي ديروز و رئيس جمهور امروز هستند، غنيمت است.

وي با بيان اينكه در تفكر دانشگاه آنكه بهتر مي‌انديشد جايشه بالاتري دارد اظهار داشت: هر كسي كه صاحب حرف علمي است داراي ارزش و جايشه بالاتر است. در محيط دانشگاه به پيشكسوتان احترام گذاشته مي‌شود اما جلوي بلوغ گرفته نمي‌شود. برنده ترين سلاح جهان "علم" است و دانشگاه بهترين فرصت زندگي را براي فراگيري علم فراهم مي‌كند.

وزير بهداشت تاكيد كرد: دانشجويان بايد سستي و نااميدي را براي رسيدن به هدف از ميدان زندگي خود بيرون كنند و آرزوي ما اين است كه از دانشجويان نقش ماندگاري براي ايران باقي بماند.

هاشمي با تاكيد بر اينكه گفتمان اعتدال و تدبير به دانشگاه تعلق دارد، گفت: افراطي‌گري در محيط‌هاي علمي جايشه ندارد. دانشجويان بايد در هر راهي كه انتخاب مي‌كنند اميدوارانه و مومنانه گام بردارند.